

โดย กองบรรณาธิการ
สำนักกฎหมาย

ดร.อัมมาร์ สยามวาลา^๑

“กระบวนการนิติบัญญัติ กับสภาวะเศรษฐกิจไทยในสถานการณ์ปัจจุบัน”

เมื่อวันจันทร์ที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ณ อาคารมูลนิธิสถาบันวิจัย
เพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ)

จุดिति : สภาพปัญหาทางเศรษฐกิจ
ที่เกิดขึ้นกับประเทศไทยในปัจจุบันนั้น ท่าน
คิดว่ามีที่มาจากสาเหตุใด และเมื่อเปรียบเทียบกับ
วิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในประเทศไทยเมื่อปี
พ.ศ. ๒๕๔๐ แล้ว มีความเหมือนหรือแตกต่าง
กันอย่างไรบ้าง

ดร. อัมมาร์ฯ : ปัญหาเศรษฐกิจของ
ประเทศไทยในปัจจุบันนั้น นอกจากจะได้รับ
ผลกระทบจากปัญหาทางด้านเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น

ในต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่แล้ว ในส่วนของ
ประเทศไทยเรายังมีปัญหาในเรื่องสถานการณ์
ความขัดแย้งทางการเมืองอีกด้วย แต่อย่างไรก็ดี
ในช่วงระยะเวลา ๓ - ๔ ปีที่ผ่านมาปัญหา
ความขัดแย้งทางการเมืองนั้น อาจจะกล่าวได้ว่า
แทบจะไม่มีผลกระทบต่อปัญหาทางเศรษฐกิจ
ของประเทศไทยเท่าใดนัก ดังนั้น ปัญหา
ความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นจึงส่งผลกระทบ
ค่อนข้างน้อย

^๑ดร.อัมมาร์ สยามวาลา (Ph. D. in Economics, Harvard University, U.S.A. ๑๙๖๗) อดีตสมาชิก
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๔๙ - ๒๕๕๑) ตำแหน่งปัจจุบัน นักวิชาการเกียรติคุณ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนา
ประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ).

แต่สิ่งที่เป็นปัญหาใหญ่และส่งผลกระทบต่อค่อนข้างมาก ก็คือปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ โดยมีสาเหตุมาจากการที่สถาบันการเงินของประเทศสหรัฐอเมริกาหลายแห่งล้มละลายลง และส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกาค่อนข้างรุนแรง ตลอดจนได้ขยายไปถึงปัญหาในระบบเศรษฐกิจของประเทศในทวีปยุโรปอีกหลายประเทศ เช่น ปัญหาที่เกิดขึ้นกับระบบเศรษฐกิจและสถาบันการเงินของประเทศอังกฤษซึ่งตกอยู่ในสถานะที่ย่ำแย่อยู่ในขณะนี้ดังที่ทราบกันอยู่

ความจริงแล้วปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกาในปัจจุบันค่อนข้างจะมีความคล้ายคลึงกับปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจของประเทศไทยในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ค่อนข้างมาก ทั้งนี้เพราะจุดเริ่มต้นของปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกาเริ่มต้นมาจากวิกฤติการณ์ทางด้านการเงิน ซึ่งจุดเริ่มต้นของปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจของประเทศไทยในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ก็เริ่มจากปัญหาวิกฤติการณ์ทางด้านการเงินเช่นเดียวกัน ดังนั้น เมื่อเกิดจากปัญหาทางด้านการเงินหรือสถาบันการเงินดังกล่าวแล้ว ก็จะมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว

อย่างไรก็ดีก็มีได้หมายความว่าปัญหาทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นกับประเทศไทยในครั้งนี้จะไม่รุนแรง หากแต่เป็นปัญหาในอีกรูปแบบหนึ่ง กล่าวคือ ขณะนี้สถานะทางการเงินของสถาบันการเงินในประเทศไทยยังคงแข็งแกร่งและมั่นคงอยู่พอสมควรและไม่มีสัญญาณที่บ่งชี้ใด ๆ ที่จะเข้าสู่ภาวะอันตรายใด ๆ มากนัก แต่โดยเหตุที่สถานะทางเศรษฐกิจของประเทศไทยนับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นต้นมานั้น เราต้องพึงพาอาศัยตลาดการส่งออกหลักเป็นสำคัญ และเมื่อประเทศคู่ค้าซึ่งเป็นตลาดการส่งออกหลักทั่วโลกในเวลานี้กำลังประสบปัญหาเช่นเดียวกับประเทศสหรัฐอเมริกา จึงทำให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยได้รับผลกระทบตามไปด้วยอย่างมีนัยสำคัญและอาจจะส่งผลกระทบมากขึ้นต่อไปในอนาคต

จุดนิตินิ : ท่านเห็นว่าปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบันนั้น มีวิธีการหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมอย่างไร เพื่อให้เศรษฐกิจของประเทศไทยมีความเข้มแข็งและยั่งยืน

ดร. อัมมาร์ : ในด้านการส่งออกของประเทศไทยในขณะนี้เริ่มได้รับผลกระทบมากขึ้น กล่าวคือ อุปสงค์โดยรวมของสินค้าเพื่อการส่งออกที่เราผลิตได้ทั้งประเทศจะมีปริมาณลดลง ซึ่งจะเห็นได้ว่าสินค้าภาคการเกษตรที่เกษตรกรควรจะได้รับผลตอบแทนต่อหน่วยผลิตในระดับที่น่าพอใจก็มีมูลค่าลดต่ำลงไปด้วย ซึ่งการที่อุปสงค์ของสินค้าการเกษตรและอุตสาหกรรมที่ลดลงดังกล่าวนี้จะส่งผลทำให้ภาคแรงงานถูกเลิกจ้างมากยิ่งขึ้น ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ได้เริ่มเกิดขึ้นให้เห็นบ้างแล้วพอสมควรในขณะนี้

จุลนิติ : ท่านมีความคิดเห็นหรือข้อสังเกตอย่างไรเกี่ยวกับมาตรการและแนวทางการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจตามนโยบายของรัฐบาลชุดปัจจุบัน เพียงพอกับการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจในสถานการณ์ปัจจุบันหรือไม่อย่างไร

ดร. อัมมรรักษ์ : หากพิจารณาตามหลักเศรษฐศาสตร์แล้ว นโยบายการกระตุ้นเศรษฐกิจที่เหมาะสมในขณะนี้ คือ รัฐบาลจะต้องให้ความสำคัญโดยการเร่งเข้ามากระตุ้นอุปสงค์เพื่อชดเชยปริมาณการส่งออกที่ลดลง ซึ่งเมื่อปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจมีความรุนแรงยิ่งขึ้น รัฐบาลก็อาจจะต้องใช้มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจที่เข้มข้นมากยิ่งขึ้นตามไปด้วย ซึ่งในเวลานี้รัฐบาลได้ใช้เม็ดเงินจนเกือบเต็มเพดานตามที่กฎหมาย^๒ อนุญาตให้ใช้ได้แล้ว เมื่อสถานการณ์เป็นเช่นนี้ก็หมายความว่า รัฐบาลกำลังใช้เงินอย่างเต็มที่ซึ่งก็อาจจะเหมาะสมกับสถานการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตก็เป็นได้

จุลนิติ : ท่านเห็นว่านโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจแบบเร่งด่วนของรัฐบาลที่ควรดำเนินการในขณะนี้ได้แก่นโยบายใดบ้าง

ดร. อัมมรรักษ์ : นโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจแบบเร่งด่วนที่รัฐบาลควรเร่งดำเนินการในคราวนี้ จะมีความแตกต่างกับกรณีปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ทั้งนี้เพราะในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ กลุ่มคนที่ได้รับผลกระทบ

ในลำดับต้น ๆ คือกลุ่มคนระดับบน ได้แก่ ภาคธุรกิจและภาคสถาบันการเงินการธนาคาร เป็นต้น บุคคลเหล่านี้จะได้รับผลกระทบค่อนข้างหนักและจะค่อย ๆ ส่งผลกระทบต่อมายังกลุ่มคนระดับล่าง ซึ่งก็ได้รับผลกระทบเช่นเดียวกัน ในปีปัจจุบันผลกระทบระลอกแรกจะเกิดขึ้นกับผู้ใช้งานก่อน เนื่องจากเมื่อความต้องการซื้อสินค้าของภาคธุรกิจมีน้อยลง ในที่สุดจะทำให้ธุรกิจลดการจ้างงานลงอันจะเป็นผลทำให้ภาคครัวเรือนได้รับผลกระทบมากกว่าภาคธุรกิจ ดังนั้น รัฐบาลควรมีนโยบายดูแลผู้ใช้งานเป็นหลัก

จุลนิติ : กรณีที่รัฐบาลมีนโยบายให้เยาวชนได้เรียนฟรี ท่านเห็นว่านโยบายดังกล่าวมีลักษณะที่เหมือนกับนโยบาย ๓๐ บาท รักษาทุกโรคของรัฐบาลชุดที่มี พันตำรวจโท ดร. ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี หรือไม่

ดร. อัมมรรักษ์ : เรื่องการเรียนฟรีนั้นมิได้เป็นนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจโดยตรงมากนัก ในเวลานี้สิ่งที่รัฐบาลควรจะต้องเร่งดำเนินการ คือ การดำเนินนโยบายที่กระตุ้นเศรษฐกิจและจะต้องรีบดำเนินการ

^๒พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘

มาตรา ๒๑ การกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณหรือเมื่อมีรายจ่ายสูงกว่ารายได้ในปีงบประมาณหนึ่ง ให้กระทรวงการคลังกู้เป็นเงินบาทไม่เกินวงเงิน

(๑) ร้อยละยี่สิบของงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และ

(๒) ร้อยละแปดสิบของงบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้สำหรับชำระคืนเงินต้น.

เพื่อให้มีผลต่อไปในระยะยาว นโยบายเรียนฟรี อาจจะช่วยทำให้ประชาชนมีภาระในด้านการใช้จ่าย น้อยลง ถ้านโยบายดังกล่าวสามารถบรรลุผลได้ และนโยบายนี้เป็นนโยบายระยะยาวซึ่งพึงกระทำ

ถ้ารัฐบาลจะรีบทำในช่วงเวลานี้ก็ไม่เสียหายอะไร ซึ่งโดยความเป็นจริงแล้วนโยบายให้เรียนฟรีนี้มีอยู่ในนโยบายรัฐบาลชุดที่มี พันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี แต่แล้วก็ไม่เคยเห็นว่าจะมีการให้เรียนฟรีอย่าง แท้จริงแต่อย่างใด เพราะผู้ปกครองส่วนใหญ่ยังคง ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการศึกษาในลักษณะของ ค่าตำราเรียน และค่าอุปกรณ์การเรียนอย่างอื่น เต็มไปหมด ตกกลางแล้วในที่สุดก็ไม่มีการเรียนฟรี กันจริง ๆ ดังนั้น จึงไม่แน่ใจว่านโยบายเรียนฟรี ของรัฐบาลชุดปัจจุบันจะได้เรียนฟรีจริง ๆ หรือไม่

จลนิตี : ในกรณีที่รัฐบาลชุดปัจจุบันมี นโยบายแจกเงินให้ประชาชน ท่านเห็นว่าจะ ทำให้เม็ดเงินงบประมาณที่ลงไปเข้ามาสู่ระบบ เศรษฐกิจมากขึ้นหรือไม่ อย่างไร กับสถานะที่ ผู้บริโภคขาดความเชื่อมั่นในสถานะเศรษฐกิจ ในปัจจุบัน

ดร. อัมมาร์ : คำถามนี้ถือเป็นคำถามที่ดี และเกือบจะเป็นคำตอบสำหรับปัญหาการดำเนิน นโยบายเรื่องการแจกเงิน ๒,๐๐๐ บาทของรัฐบาล ชุดปัจจุบัน ซึ่งโดยส่วนตัวแล้วไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

กับนโยบายนี้ ด้วยเหตุผลที่ว่ารัฐบาลกำลังนำ เงิน ๒,๐๐๐ บาท ไปให้กับบุคคลกลุ่มหนึ่งที่ เรียกว่า “มนุษย์เงินเดือน” อย่างพวกเรา ซึ่ง มนุษย์เงินเดือนส่วนใหญ่ของประเทศไทยใน เวลานี้ขาดความเชื่อมั่นในระบบเศรษฐกิจ และไม่แน่ใจว่าตนเองจะมีงานทำอีกนานแค่ไหน และการจ่ายเงิน ๒,๐๐๐ บาทในครั้งนี้ก็เป็นการ จ่ายเงินเพียงครั้งเดียว

ดังนั้น จึงไม่คิดว่าประชาชนที่ได้รับเงิน จะนำเงินออกมาใช้จ่าย เพราะฉะนั้นอัตราการ หมุนเวียนของเงินก็จะลดต่ำลงจากการดำเนิน การตามนโยบายในครั้งนี้ แรงกระตุ้นจากเงิน ๒,๐๐๐ บาท จึงส่งผลกระทบต่อค่อนข้างต่ำ และไม่ถือเป็นนโยบายการใช้เงินงบประมาณใน การกระตุ้นเศรษฐกิจที่ดี

ส่วนการดำเนินการตามนโยบายในด้าน อื่น ๆ ก็แล้วแต่รัฐบาล ซึ่งความจริงแล้ววิธีการ ในการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจก็มีอยู่หลายวิธี ด้วยกันได้แก่ การที่รัฐบาลอุดหนุนงบประมาณ เพิ่มเติมเพื่อทดแทนกำลังซื้อจากต่างประเทศ ที่หายไป จึงขอเสนอ ๓ แนวทางดังนี้ คือ ๑. การกระจายเม็ดเงินลงสู่ระบบเศรษฐกิจ ได้อย่างรวดเร็ว ๒. ต้องเป็นมาตรการชั่วคราว ปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ และ ๓. ควรใช้ วิกฤตให้เป็นโอกาสในการริเริ่มนโยบายที่ไม่ได้ รับความสนใจในสภาวะปกติ รัฐบาลจึงสามารถ เลือกได้ว่าจะใช้แนวทางใดที่เหมาะสมที่สุด

จลนิตี : ท่านเห็นว่ากฎหมายที่เกี่ยวข้อง ด้านการเงิน การคลัง การภาษีอากร และการ ส่งเสริมการลงทุนที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันนั้น เพียงพอสำหรับการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจใน ปัจจุบัน หรือไม่

ดร. อัมมรรักษ์ : กฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับด้านเศรษฐกิจที่มีผลใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันก็ น่าจะเพียงพอแล้ว **เพียงแต่เราต้องเร่งบังคับใช้ กฎหมายดังกล่าวเพื่อการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพและจริงจัง** ซึ่งกระบวนการทางราชการในปัจจุบันของ ประเทศไทยก็นับว่ายังล่าช้าอยู่มาก ประกอบกับ กระบวนการทางงบประมาณก็ค่อนข้างขาด ประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามในขณะนี้สภาผู้แทน ราษฎรก็ได้พิจารณาอนุมัติร่างพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ พ.ศ. .... เพื่อมาช่วยเหลือรัฐบาลใน การแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจได้อีกทางหนึ่งแล้ว

จุดนิตินิติ : ท่านคิดว่ากฎหมายฉบับใดบ้าง ที่ยังเป็นปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหา เศรษฐกิจในปัจจุบัน

ดร. อัมมรรักษ์ : ปัญหาในระบบกฎหมาย ของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับด้านเศรษฐกิจมีอยู่ ค่อนข้างมาก ซึ่งไม่สามารถอธิบายได้หมด จึงอยาก จะกล่าวเฉพาะปัญหาเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้า เท่านั้น ที่เรามีความจำเป็นที่จะต้องรีบดำเนินการ แก้ไข

จุดนิตินิติ : ท่านเห็นว่าประชาชนควรจะ ออกไปใช้จ่ายเงินกันให้มากขึ้น เพื่อให้มีเม็ดเงิน หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจของประเทศ หรือไม่

ดร. อัมมรรักษ์ : ความจริงแล้วการที่ ประชาชนออกมาใช้จ่ายกันมากยิ่งขึ้น ก็ย่อมจะ ส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจภายในประเทศโดย ภาพรวม แต่ก็อาจไม่เป็นผลดีสำหรับประชาชน แต่ละคน เรื่องเหล่านี้เป็นเรื่องความคิดของ

ประชาชนแต่ละคน ถ้าในส่วนปัจเจกบุคคลหรือ ภาครัฐเร็วเร็วแต่ละคนใช้เงินของตนเพื่อที่จะ ช่วยเหลือประเทศ นั้นอาจจะไม่ใช่หนทางที่ดีในแง่ ของเศรษฐกิจส่วนตัว เพราะในอนาคตคุณอาจจะ มีงานทำหรือไม่มีงานทำ นั้นเป็นเรื่องที่ไม่แน่นอน ดังนั้น โดยส่วนตัวแล้วคุณจึงจำเป็นจะต้อง ออมเงินไว้

จุดนิตินิติ : ในประเด็นสุดท้าย ขอให้ท่าน ได้โปรดให้ข้อเสนอแนะอันจะเป็นประโยชน์ ในการดำเนินชีวิตประจำวันและการประกอบ ธุรกิจ ตลอดจนการค้าขายของภาคประชาชน ในสภาพเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ของประเทศไทย และของโลกในปัจจุบัน

ดร. อัมมรรักษ์ : ข้อเสนอแนะในเรื่องนี้ ค่อนข้างยาก และคิดว่าข้อเสนอแนะในเบื้องต้น สำหรับประชาชนทุกคนก็คือ รายได้หรือเงินเดือน ที่แต่ละคนได้รับอาจจะเริ่มมีความไม่แน่นอน ดังนั้น จึงควรที่จะออมเงินไว้แต่เนิ่น ๆ เพราะ เหตุการณ์ในอนาคตเป็นเรื่องที่ไม่แน่นอนสำหรับ แต่ละบุคคล แต่ถ้าทุกคนคิดเหมือนกันและมีการ ออมเงินในลักษณะเดียวกัน ก็จะทำให้เศรษฐกิจ ของประเทศตกต่ำลงไปอีก นี่คือเหตุผลตามที่ได้ กล่าวแล้วว่าการให้ข้อเสนอแนะเรื่องนี้ในขณะนี้ นั้น เป็นเรื่องที่ยากอยู่เหมือนกัน **๑**

ดร. พิสิฐ ลี้อาธรรม

ประธานคณะกรรมการเศรษฐกิจมหภาค การเงิน การคลัง สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

โดย กองบรรณาธิการ
สำนักกฎหมาย

ดร. พิสิฐ ลี้อาธรรม^๑

ประธานคณะกรรมการเศรษฐกิจมหภาค การเงิน การคลัง
สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และคณบดีคณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

“กระบวนการนิติบัญญัติ กับสภาวะเศรษฐกิจไทยในสถานการณ์ปัจจุบัน”

จุดนิตินี้ : สภาพปัญหาทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นกับประเทศไทยในปัจจุบันนั้น ท่านคิดว่ามีที่มาจากสาเหตุใด และเมื่อเปรียบเทียบกับวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๐ แล้ว มีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไรบ้าง

ดร. พิสิฐ : ในช่วงระยะเวลา ๓ ปีที่ผ่านมา (๒๕๔๙ - ๒๕๕๑) ประเทศไทยของเรามีสถานการณ์ทางการเมืองที่ไม่แน่นอน ส่งผลให้ผู้ลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศต่างระมัดระวังในการลงทุนมากขึ้น นอกจากนี้การออกระเบียบต่าง ๆ ของรัฐบาลก็มีผลเช่นกัน

^๑ดร. พิสิฐ ลี้อาธรรม ได้รับทุนการศึกษาจากธนาคารแห่งประเทศไทย ไปศึกษา ณ ราชาอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ ในปี พ.ศ. ๒๕๑๓ - ๒๕๒๐ จนสำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรี โท และเอก ในสาขาเศรษฐศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยอีราสมุส (Erasmus University) เมืองรอตเตอร์ดัม (Rotterdam) ราชาอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ ต่อมาได้ดำรงตำแหน่งสำคัญในองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน อาทิ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง , กรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน), สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ ไข่มุกกรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๐ และนักเศรษฐศาสตร์กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund – IMF) ฯลฯ **ปัจจุบันดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการเศรษฐกิจมหภาค การเงิน การคลัง สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และคณบดีคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.**

เช่นในปีที่ผ่านมา ภาครัฐได้มีการประกาศนโยบายทางการเงินเกี่ยวกับเงินลงทุนจากต่างประเทศที่เรียกว่า “มาตรการดำรงเงินสำรองเงินนำชำระระยะสั้น” (Unremunerated Reserve Requirement: URR)^๒ ซึ่งเป็นนโยบายในการดำรงสินทรัพย์อันสร้างปัญหาให้กับผู้ลงทุนจากต่างประเทศเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ยังมีการเสนอออกกฎหมายเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในสมัยรัฐบาลที่พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี หรือมีการเสนอยกเลิกกฎหมายทุนรัฐวิสาหกิจสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนทำให้ผู้ประกอบการจากต่างประเทศไม่ค่อยมั่นใจและไม่ค่อยสนใจที่จะมาลงทุนในประเทศไทยอยู่แล้วในเบื้องต้น

นอกจากนี้ยังมีประเด็นปัญหาในเรื่องการประชุมทางการเมืองของกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งได้ยึดเยื้อและลุกลามจนถึงขั้นเป็นเหตุให้สนามบินนานาชาติสุวรรณภูมิไม่สามารถทำการได้ อันส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนเพิ่มขึ้นอีกพอสมควรและนำมาซึ่งผลเสียหายต่อเศรษฐกิจภายในประเทศของเราเองอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ในขณะเดียวกัน ภายนอกประเทศของเราก็ได้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรงขึ้นที่ประเทศสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ ทั้งนี้เป็นเวลากว่า ๑๘ เดือนมาแล้วที่วิกฤตการณ์ทางการเงิน (Financial Crisis) ยังไม่สามารถแก้ไขให้อยู่ในภาวะปกติได้ และวิกฤตดังกล่าวยังได้ขยายตัวลุกลามไปยังประเทศอื่น ๆ อีกโดยเฉพาะในทวีปยุโรป และบางประเทศในทวีปเอเชีย คือ อินเดีย จีน ไต้หวัน ฮองกง ญี่ปุ่น สิงคโปร์ ด้วยเหตุดังกล่าว โลกของเรากำลังอยู่ท่ามกลางวิกฤตเศรษฐกิจที่ใหญ่และร้ายแรงที่สุด

^๒ในวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๔๙ ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกมาตรการดำรงเงินสำรองเงินนำชำระระยะสั้น อันเป็นมาตรการควบคุมการไหลเข้าของเงินทุน (Capital Control) เพื่อการเก็งกำไรระยะสั้น โดยกำหนดให้สถาบันการเงินที่รับซื้อหรือแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเป็นเงินบาท ต้องกันเงินสำรองเป็นเงินตราต่างประเทศไว้จำนวนร้อยละ ๓๐ ของเงินตราต่างประเทศดังกล่าว ส่วนที่เหลือร้อยละ ๗๐ ให้รับซื้อหรือแลกเปลี่ยนเป็นเงินบาทให้แก่ลูกค้า หากจะนำเงินออกก่อนที่จะครบระยะเวลา ๑ ปี นักลงทุนจะได้รับเงินในส่วนที่กินไว้คืนเพียง ๒ ใน ๓ หรือเท่ากับถูกหักไปร้อยละ ๑๐ ของเงินที่นำเข้ามา ซึ่งเงื่อนไขเหล่านี้เท่ากับเป็นการลดผลตอบแทนสุทธิที่นักค้าเงินหรือนักลงทุนต่างชาติจะได้รับจากการนำเงินเข้ามาเก็งกำไรค่าเงินบาทหรือลงทุนในหลักทรัพย์ของไทย

ทั้งนี้ การใช้มาตรการดำรงเงินสำรองเงินนำชำระระยะสั้นเป็นเวลานานของไทยนั้นทำให้เกิดผลเสียต่อความมั่นใจของนักลงทุนต่างชาติและกระทบต่อการลงทุนโดยตรง เนื่องจากผู้ลงทุนกังวลในความล่าช้าของการคืนเงินที่ถูกหักไปก่อน รวมไปถึงอาจชะลอการตัดสินใจลงทุนต่อไปและหันไปลงทุนในเศรษฐกิจภูมิภาคแทน นอกจากนี้ มาตรการดังกล่าวยังขัดกับหลักการไหลเวียนของเงินทุนโดยเสรี (Financial liberalization) อันเป็นหลักการที่เป็นที่ยอมรับโดยสากล และจะทำให้นักลงทุนต่างประเทศขาดความมั่นใจในการนำเงินมาลงทุน อย่างไรก็ตาม ได้มีการยกเลิกมาตรการดำรงเงินสำรองเงินนำชำระระยะสั้น (Unremunerated Reserve Requirement: URR) ไปแล้วเมื่อวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ และมีผลเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๑ (โปรดดู กลุ่มการวิเคราะห์เศรษฐกิจมหภาค สำนักนโยบายเศรษฐกิจมหภาคและระหว่างประเทศ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, **บทวิเคราะห์ เรื่อง บทเรียนมาตรการควบคุมเงินทุนไหลเข้าระยะสั้นจากต่างประเทศต่อประเทศไทย**, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๙).

เท่าที่เคยมีมาในรอบ ๘๐ ปี นับแต่วิกฤตเศรษฐกิจใหญ่ที่เกิดขึ้นในปี ค.ศ. ๑๙๒๙^m (พ.ศ. ๒๔๗๒)

โดยรวมแล้ว สาเหตุหลักของปัญหาเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในประเทศไทยขณะนี้ก็มีที่มาจากสาเหตุหลัก ๒ ประการด้วยกัน กล่าวคือ สาเหตุที่เกิดขึ้นภายในประเทศของเราเอง และจากปัญหาที่เกิดขึ้น ณ ต่างประเทศ โดยสาเหตุทั้งหมดนี้ก็จะนำไปสู่ความไม่แน่นอนทางด้านการค้าขาย การลงทุน การผลิต และโดยเฉพาะอย่างยิ่งก็ได้นำไปสู่กรณีการณ์ที่ผู้ประกอบการต่าง ๆ ที่ต้องประสบกับปัญหาได้เริ่มหาทางออกโดยการลดการใช้แรงงานลง หรือลดการจ้างแรงงานเพิ่มเติม ตลอดจนการกำหนดให้ลดการทำงานล่วงเวลา และหากผลประกอบการไม่เป็นไปตามที่คาดไว้ ก็อาจจะนำไปสู่การเลิกจ้างแรงงาน (lay-off) เพื่อลดต้นทุนการผลิตในที่สุด โดยธุรกิจที่จะได้รับ

ผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจในคราวนี้มากที่สุด ได้แก่ ผู้ประกอบการในด้านที่อยู่อาศัยและการส่งออกเป็นสำคัญ ผู้ประกอบการในส่วนที่เกี่ยวกับกิจการภาคการท่องเที่ยว ตลอดจนภาคเกษตรกรรม ดังนั้น บุคคลผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนก็คือ แรงงานที่ถูกเลิกจ้างหรือได้ค่าจ้างไม่เต็มจำนวน เพราะขาดรายได้จากการทำงานล่วงเวลาหรือการทำงานพิเศษต่าง ๆ โดยเฉพาะแรงงานที่เป็นลูกจ้างรายวันก็อาจไม่มีงานและขาดรายได้

หากจะเปรียบเทียบวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในขณะนี้กับวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๐ แล้ว จะเห็นได้ว่ามีความแตกต่างกัน กล่าวคือ วิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ภาคส่วนที่ได้รับผลกระทบและต้องได้รับการเยียวยาก็คือภาคการเงิน การธนาคาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ธนาคารที่ดำเนินการให้สินเชื่อแล้วเกิดปัญหาหนี้เสีย และมีปัญหาด้านสภาพคล่อง (liquidity) โดยได้มีการกู้เงินจากสถาบันการเงินต่างประเทศแล้วมาแปรเป็นเงินตราสกุลบาทเพื่อใช้ในการดำเนินกิจการ เมื่อรัฐบาลในขณะนั้นได้ดำเนินนโยบายแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในขณะนั้นโดยการประกาศลอยตัวค่าเงินบาท (floating exchange rate system) ก็ทำให้ค่าเงินบาทอ่อนค่าลง

“วิกฤตเศรษฐกิจที่ได้ประทุขึ้นในสหรัฐอเมริกาในช่วงปี ๑๙๒๙ และเป็นที่มาของภาวะเศรษฐกิจถดถอยอย่างรุนแรง (Great Depression) เริ่มจากความตื่นตระหนกในตลาดหุ้นนิวยอร์ก และแพร่ขยายไปยังระบบการเงินและภาคการผลิตทั่วโลก ตลอดช่วงทศวรรษที่ ๑๙๓๐s ในช่วงนั้นรัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้พยายามหาหนทางแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจด้วยการใช้นโยบายลดการใช้จ่ายและเพิ่มภาษีเพื่อปรับฐานะการคลังให้สมดุล ทั้ง ๆ ที่ระบบสินเชื่อของธุรกิจได้ขาดสะบั้นลงไปแล้ว ด้วยเหตุนี้ ผลจากการขาดการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจมหภาคจึงได้ทำให้วิกฤตเศรษฐกิจในครั้งนั้นได้ทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ ภาวะเศรษฐกิจถดถอยดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อไปทั่วโลก ประเทศต่าง ๆ จึงได้ใช้มาตรการจำกัดการนำเข้าจากต่างประเทศ ด้วยการใช้ลัทธิชาตินิยม พร้อมกับการลดค่าเงินของตนเพื่อเพิ่มอำนาจการขายและลดอำนาจการซื้อสินค้าจากต่างประเทศ เป็นต้น ผลจากวิกฤตเศรษฐกิจยังได้ส่งผลกระทบต่อสังคมและการเมืองในประเทศอุตสาหกรรมใหญ่ ๆ นำไปสู่การปลุกระดมทางการเมืองและก่อให้เกิดลัทธินาซี จนนำไปสู่สงครามโลกครั้งที่สองในอีก ๑๐ ปีต่อมา (วิสิฐ ลี้อาธรรม, **ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์สมดุลใหม่ Flow and Stock Equilibrium**, ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๑).

เป็นผลทำให้ภาคธุรกิจต่าง ๆ ที่ได้กู้ยืมเงินมาจากต่างประเทศต้องเผชิญภาระหนี้ที่เมื่อคิดเป็นเงินตราสกุลบาทแล้วสูงขึ้นกว่าหนึ่งเท่าตัว ส่งผลให้สถาบันการเงิน ตลอดจนธุรกิจบางแห่งก็ต้องเข้าสู่ภาวะล้มละลายในที่สุด

แต่วิกฤตเศรษฐกิจในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ นี้ไม่ว่าบริษัทขนาดใหญ่หรือสถาบันการเงิน ต่างก็มีภาวะที่เข้มแข็งมากกว่าเมื่อครั้งวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นอย่างมาก ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าได้มีการเตรียมตัวที่ดีตลอดระยะเวลา ๑๐ ปีที่ผ่านมา เพื่อรับมือกับปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นจากการที่ได้เคยมีประสบการณ์มาแล้วเมื่อคราววิกฤตเศรษฐกิจครั้งก่อน มาถึงคราวนี้จึงสามารถต้านทานความผันผวนหรือปัจจัยในเชิงลบจากวิกฤตเศรษฐกิจได้ดีขึ้น อีกประการหนึ่งก็คือ ธุรกิจขนาดใหญ่ของประเทศเราในช่วงหลังนี้ก็ได้มีการกู้เงินจากต่างประเทศ และค่าเงินบาทก็แข็งค่าขึ้น บริษัทขนาดใหญ่และสถาบันการเงินจึงมีเสถียรภาพและไม่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจในคราวนี้มากนัก หากแต่ยังมีภาคส่วนอื่นที่จะได้รับผลโดยตรงจากวิกฤตเศรษฐกิจในครั้งนี้ก็คือ ภาคแรงงานและผู้ประกอบกิจการขนาดเล็กที่มีกำลังทางการเงินไม่เพียงพอ

จุดนิตินิ : วิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๐ กับวิกฤตการณ์การเงิน (Financial Crisis) ที่เกิดขึ้นที่สหรัฐอเมริกาในขณะนี้มีความแตกต่างกันอย่างไร

ดร. พิสิฐ : เนื่องด้วยสถานการณ์ทางเศรษฐกิจเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๐ นั้น อัตราดอกเบี้ยภายในประเทศมีอัตราสูง ทำให้ธุรกิจขนาดใหญ่ในประเทศไทยดำเนินการกู้ยืมเงินสกุลอื่นจาก

สถาบันการเงินต่างประเทศซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าในประเทศ หรืออีกนัยหนึ่งเรามีการขยายการลงทุนสูงมาก โดยอาศัยการกู้ยืมเงินจากธนาคารก็ดี หรือการออกพันธบัตรในต่างประเทศก็ดี โดยมีได้ค่านึงว่าอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศจะมีการเปลี่ยนแปลง และยังคงคิดว่าอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราจะดำรงค่าอยู่ที่ ๒๘ บาทต่อ ๑ ดอลลาร์สหรัฐอเมริกาไว้ได้ ต่อมาเมื่อเศรษฐกิจของประเทศเราเข้าสู่วิกฤตก็ทำให้ค่าเงินบาทของเราลดค่าลงอย่างมาก ส่งผลให้ธุรกิจดังที่ได้กล่าวมาแล้วเกิดปัญหาขึ้น

อย่างไรก็ดี ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ก็สามารถแก้ไขได้ค่อนข้างรวดเร็ว ด้วยการที่รัฐบาลในขณะนั้นพยายามที่จะปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจภายในเพื่อประโยชน์ในการสร้างความเชื่อมั่น และผลที่ได้จากการที่สกุลเงินบาทมีค่าลดลง ทำให้สินค้าส่งออกของประเทศไทยที่เคยตกต่ำหรืออาจจะแข่งขันกับสินค้าจากประเทศอื่นไม่ได้ ก็กลับเริ่มที่จะแข่งขันได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สินค้าประเภทสิ่งทอที่เคยถูกมองว่าเป็นอุตสาหกรรมที่ไม่มีอนาคตก็สามารถแข่งขันกับสินค้าจากประเทศอื่น ๆ ได้ ทำให้เกิดการฟื้นตัวขึ้นมา หรือบางธุรกิจอย่างเช่น บริษัทในอุตสาหกรรมก่อสร้างรายหนึ่งซึ่งก่อนหน้านี้มันได้เน้นการผลิตเพื่อส่งออกไป

จำหน่ายยังต่างประเทศ แต่เน้นการผลิตเพื่อจำหน่ายภายในประเทศเท่านั้น แต่เมื่อเกิดวิกฤตเศรษฐกิจขึ้นในประเทศไทย สินค้าก็ล้นคลังทางบริษัทก็แก้ปัญหาโดยการส่งผลิตภัณฑ์ออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ นอกจากนี้ บางธุรกิจก็ได้มีการปรับฐานะและมาตรฐานขึ้น เช่น กรณีของบริษัทในอุตสาหกรรมยานยนต์รายหนึ่งซึ่งก่อนวิกฤตเศรษฐกิจจะเกิดขึ้นนั้น บริษัทได้เน้นการผลิตรถยนต์เพื่อจำหน่ายภายในประเทศไทยเช่นกัน แต่เมื่อเกิดวิกฤตเศรษฐกิจเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๐ และค่าเงินบาทลดลงอย่างมาก ทางบริษัทก็เห็นโอกาสที่จะสร้างผลกำไรเพิ่มขึ้นโดยการส่งออกรถยนต์ไปจำหน่ายยังต่างประเทศ เช่นเดียวกัน โดยโรงงานก็ต้องปรับมาตรฐานการผลิตให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลเพื่อที่จะสามารถส่งออกรถยนต์ไปจำหน่ายยังภูมิภาคต่าง ๆ เช่น ออสเตรเลีย เอเชีย หรือยุโรปได้

เพราะฉะนั้นเศรษฐกิจของประเทศไทยจึงฟื้นตัวขึ้นได้จากการที่ผู้ส่งออกในประเทศได้รับผลดีจากการที่ค่าเงินบาทลดลง จนเศรษฐกิจของประเทศเข้าสู่ภาวะปกติ ถึงแม้ว่าสถาบันการเงินหรือธุรกิจต่าง ๆ ยังคงมีความกังวลอยู่บ้างก็ตาม

สำหรับวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกาฉันนั้นมีความแตกต่างกับวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๐

เสียทีเดียว โดยยังคงมีลักษณะสำคัญบางประการที่มีความคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ มีสินทรัพย์ที่ด้อยค่าเกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจอย่างมากมายซึ่งเกิดจากกรณีการที่มีการให้สินเชื่อกับผู้ซื้อบ้านอย่างมากหรือเพื่อจนเกินไป ส่งผลให้ราคาบ้านพุ่งสูงขึ้นหลายเท่าตัวในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา ประกอบกับการที่สหรัฐอเมริกาประสบกับภาวะการขาดดุลการค้ากับต่างประเทศเพิ่มขึ้นอีกด้วย ดังนั้น เมื่อเวลาได้ล่วงเลยผ่านมาจนถึงจุดอิมพัลส์ก็ได้เกิดความตื่นตระหนกในระบบการเงินขึ้นเพราะเหตุว่าสินทรัพย์ที่สะสมขึ้นมาได้เกิดภาวะด้อยค่าขึ้นมาจนไม่สามารถจะชำระหนี้สินได้ตามที่ควรจะเป็น จนกระทั่งในเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ กองทุน ๒ กองทุนก็ไม่สามารถชำระหนี้ได้เนื่องจากรายได้มิได้เป็นไปตามที่คาดหมาย ทำให้เกิดความตื่นตระหนกขึ้นในระบบการเงินของสหรัฐอเมริกา และการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าวก็คือ ทุกภาคส่วนในระบบการเงินหยุดดำเนินการต่าง ๆ เพื่อหลีกเลี่ยงความเสี่ยงโดยปรากฏว่า สถาบันการเงินงดการให้สินเชื่อระบบการเงินที่เคยหมุนเวียนอยู่ตลอดเวลา ก็หยุดชะงักลงทันที ซึ่งเปรียบเหมือนระบบเครื่องจักรกลของโรงงานอุตสาหกรรมที่ใหญ่โตและสลับซับซ้อนเกิดการหยุดชะงักลงอย่างฉับพลัน ฝ่ายช่างของโรงงานก็ไม่ว่าจะแก้ไขตรงส่วนไหนก่อนเพราะเครื่องจักรกลทั้งระบบหยุดทำงานพร้อมกันหมด

จึงเห็นได้ว่านับตั้งแต่นั้นมาจนถึงปัจจุบันนับเป็นเวลากว่า ๑ ปี ๘ เดือนแล้ว ที่ธนาคารแห่งรัฐและกระทรวงการคลังของหลายประเทศได้มุ่งที่จะแก้ปัญหาเศรษฐกิจและการเงินโดยวิธีการต่าง ๆ ซึ่งปรากฏว่ามีความพยายามของรัฐบาลในการใช้เงินงบประมาณของประเทศเข้าไปอัดฉีด รวมถึงมีการลดอัตราภาษีและอัตราดอกเบี้ยโดยหวังว่าจะสามารถแก้ไขและเยียวยา

ปรากฏว่า สถาบันการเงินงดการให้สินเชื่อ ระบบการเงินที่ เคยหมุนเวียนอยู่ตลอดเวลาก็หยุดชะงักลงทันที ซึ่งเปรียบเหมือน ระบบเครื่องจักรกลของโรงงานอุตสาหกรรมที่ใหญ่โตและสลับซับซ้อน เกิดการหยุดชะงักลงอย่างฉับพลัน

ให้สถานการณ์ดีขึ้นได้ แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จ เพราะเหตุการณ์ได้ลุกลามไปเรื่อยๆจนกลายเป็นปัญหาใหญ่ที่ยุ่ยากเกินกว่าจะเยียวยาได้ ซึ่งไม่เฉพาะแต่สถาบันการเงินเท่านั้น แม้สถาบันที่ไม่ได้อยู่ในการควบคุมของระบบธนาคารกลางสหรัฐอเมริกา (Federal Reserve System) อย่างเช่น บริษัท อเมริกันอินเตอร์เนชันแนล กรุ๊ป หรือ AIG ซึ่งประกอบธุรกิจประกันภัย (Insurance) ก็ประสบกับภาวะขาดสภาพคล่องอย่างรุนแรง หรือการฉ้อโกงของกองทุนแมดคอปฟ์ ก็ได้นำมาซึ่งข่าวร้ายที่กระทบต่อความเชื่อมั่นและขวัญกำลังใจของหลายภาคส่วนในระบบเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกา ส่งผลให้พลเมืองอเมริกันขาดรายได้ ตกงาน ว่างงานกันมากขึ้น อันนำไปสู่การไม่ใช้จ่าย และส่งผลกระทบต่อไปยังภาคธุรกิจภายในประเทศ อาทิ บริษัทรถยนต์ชั้นนำของสหรัฐอเมริกาทั้ง ๓ แห่งขาดสภาพคล่องอย่างรุนแรงเพราะไม่สามารถจำหน่ายรถยนต์ได้อย่างที่ควรจะเป็น ซึ่งก่อนหน้านี้เคยถือกันว่าการกิจการผลิตรถยนต์เป็นกิจการขนาดใหญ่ที่มีเสถียรภาพสูงมาก แต่เมื่อเกิดวิกฤตเศรษฐกิจขึ้นและกิจการดังกล่าวร้องขอเงินอุดหนุนช่วยเหลือจากรัฐบาล ก็มีผลเป็นการลดความเชื่อมั่นและกำลังใจในภาคธุรกิจทั่วไปเป็นอย่างมาก

ดังนั้น จึงยิ่งทำให้ธนาคารระมัดระวังในการให้สินเชื่อมากขึ้นเป็นผลให้เกิดภาวะฝืดเคืองในระบบธุรกิจที่โยงใยกันขึ้นมาอีก จะเห็นได้ว่าวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นที่สหรัฐอเมริกาเป็น

วิกฤตที่มีความเกี่ยวพันโยงใยในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บริษัท เลห์แมน บราเธอร์ส โฮลดิ้งส์ อิงค์ (Lehman Brothers Holdings Inc.) สถาบันการเงินขนาดใหญ่ที่ทั่วโลกรู้จักกันดี ก็เข้าสู่ภาวะล้มละลายไปแล้ว ซึ่งถือว่าเป็นการล้มละลายครั้งยิ่งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ เพราะเป็นบริษัทที่มีสินทรัพย์อยู่ถึง ๖ แสนกว่าล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา ทั้งนี้ เลห์แมน บราเธอร์ส เป็นสถาบันการเงินที่ก่อตั้งมากว่า ๑๕๐ ปีมาแล้ว เมื่อถึงขั้นต้องเข้าสู่ภาวะล้มละลายก็ถือว่าเป็นความเสียหายที่กระทบกระเทือนต่อความเชื่อมั่นทั้งระบบ ส่งผลให้สถาบันการเงินอื่น ๆ ไม่กล้าดำเนินการให้สินเชื่อแก่สถาบันการเงินหรือธุรกิจอื่นอีกต่อไป เพราะไม่มั่นใจว่าจะได้รับการชำระหนี้คืนหรือไม่ ทำให้เกิดความวุ่นวายในระบบการเงินของสหรัฐอเมริกาขึ้น เพราะฉะนั้น ธุรกิจทั่วไปที่ต้องอาศัยเงินทุนจากสถาบันการเงินมาหมุนเวียนในกิจการก็ต้องประสบกับความเดือดร้อนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

สิ่งที่รัฐบาลชุดใหม่ของสหรัฐอเมริกาพยายามจะทำอยู่ในขณะนี้ ก็คือการพยายามที่จะปฏิรูประบบเศรษฐกิจการเงินภายในประเทศ และการใช้เงินงบประมาณแผ่นดินสนับสนุนอัดฉีดเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ ในลักษณะเดียวกันกับที่เกิดขึ้นในประเทศไทยของเรา อย่างไรก็ตาม *การอัดฉีดเงินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจการเงินที่พลิกพลิกการอันถึงเวลาอันควรแก่การปรับรื้อนั้น ก็เปรียบเหมือนการใส่น้ำมันหล่อลื่นเข้าไปในระบบเครื่องยนต์ของรถยนต์ที่พังแล้ว อย่างไรเสีย*

สิ่งที่ผมต้องการเน้นย้ำก็คือเราควรใช้ทรัพยากรที่มีอยู่
อย่างระมัดระวังและมีเป้าหมายที่ชัดเจน ซึ่งในตอนนี้ปัญหา
ที่มีความสำคัญอันควรเฝ้าระวังก็คือ ภาคแรงงาน

ก็ยังขับเคลื่อนไปไม่ได้ด้วยดี เพราะการแก้ปัญหา
ที่เหมาะสมนั้นมิได้ขึ้นอยู่กับการที่จะนำเงิน
งบประมาณไปอัดฉีดตรงไหน แต่อยู่ที่ความเชื่อมั่น
ที่ขาดหายไปอันเนื่องมาจากผู้ประกอบการ
ด้านการเงินหรือด้านการผลิตยังไม่มั่นใจใน
เหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เช่น ไม่มั่นใจว่า
เมื่อจำหน่ายสินค้าไปแล้วจะได้รับการชำระราคา
หรือไม่ นอกจากนี้ การที่สถาบันการเงินงดการให้
สินเชื่อ ก็ส่งผลให้เศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกา
นั้นยังคงเผชิญกับปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจต่อไปอีก
ในระยะยาวพอสมควร

จุดนิตินิ : ท่านเห็นว่าปัญหาเศรษฐกิจของ
ประเทศไทยในปัจจุบันนั้น มีวิธีการหรือแนวทาง
ในการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมอย่างไร เพื่อให้
เศรษฐกิจของเรามีความเข้มแข็งและยั่งยืน

ดร. พิสิฐ : สำหรับประเด็นนี้มีแนวคิด
ในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ รวม ๒ แนวคิด
กล่าวคือ

แนวคิดแรก นักเศรษฐศาสตร์รู้จักกัน
ในนาม “แนวคิดแบบเคนส์เซียน”^๔ มี
แนวความคิดว่า เมื่อเกิดภาวะที่อำนาจซื้อในระบบ

เศรษฐกิจลดต่ำลง รัฐบาลควรเร่งนำเงินเข้าสู่
ระบบเศรษฐกิจ กล่าวคือ ภาครัฐต้องเร่งอัดฉีดเงิน
โดยหากเป็นไปได้ก็ให้นำเงินไปใส่มือประชาชน
เลยทีเดียว หากไม่คำนึงถึงข้อพิจารณา
ในด้านการเมืองแล้ว วิธีการเช่นนี้ผมเห็นว่า
เป็นวิธีการที่ดีหากเรามิงงบประมาณเพียงพอ
หรือหากเปรียบอีกนัยหนึ่ง **ถ้าเรามีกระสุนเยอะ
จะสาดกระสุนไปทั่วก็ไม่ใช่ไร**

แต่เมื่อเป็นที่ทราบกันดีว่า วิกฤตเศรษฐกิจ
ที่เกิดขึ้นในคราวนี้อาจจะดำรงสภาพยาวนานกว่า
ที่คาดไว้ สิ่งที่เราไม่อยากจะเกิดขึ้นก็คือ รัฐบาล
ของเราใช้เงินงบประมาณในการอัดฉีดเงินเข้าสู่
ระบบจนกระทั่งเงินหมด โดยในขณะที่เดียวกันกับ
ที่ปัญหาบางประการก็ยังแก้ไขไม่ได้ ถ้าเหตุการณ์
เช่นนี้เกิดขึ้นประเทศของเราจะเข้าสู่ภาวะที่
ลำบากมาก ซึ่งภาวะดังกล่าวนี้ก็ได้เกิดขึ้นแล้วที่
ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งขณะนี้เรียกได้ว่ารัฐบาลญี่ปุ่น
ไม่มีกระสุนเหลืออยู่แล้ว ทั้งที่มีการใช้มาตรการ
ลดอัตราดอกเบี้ยและภาษีไปแล้วเป็นอย่างมาก
ก็ยังประสบกับภาวะขาดดุลและมีภาระหนี้สินที่
เพิ่มสูงขึ้นเป็นประวัติการณ์เมื่อเทียบกับประเทศ
อุตสาหกรรมอื่น ๆ

^๔... ในปี ค.ศ. ๑๙๓๖ John Maynard Keynes ได้นำเสนอแนวคิดแบบ Keynesian ที่ต่างไปจากแนวคิดเดิมที่เรียกว่า
แนวคิดแบบ Classics โดยเสนอว่า อุปสงค์รวมเป็นตัวกำหนดภาวะเศรษฐกิจ ดังนั้น Keynes จึงเสนอแนวคิดที่ว่า รัฐบาลซึ่งเป็น
ผู้ซื้อรายใหญ่ในระบบเศรษฐกิจสมควรเป็นผู้มีบทบาทในการใช้จ่ายรวม หากการใช้จ่ายของเอกชนตกต่ำลงจนอาจส่งผลกระทบต่อ
ระบบเศรษฐกิจ รัฐบาลก็พึงใช้จ่ายให้มากขึ้นเพื่อเติมเต็มในส่วนที่ขาด (counter cyclical) แม้กระทั่งรัฐบาลจะต้องใช้จ่ายเงินเพื่อ
จ้างคนขุดถนน แล้วจ้างอีกคนกลบถนนก็ตาม ทั้งนี้ ก็เพื่อให้ภาวะเศรษฐกิจได้รับการกระตุ้นให้กลับเข้าสู่ดุลยภาพ ดังนั้น รัฐบาล
จึงทำหน้าที่เสมือนหัวรถจักรที่จุดให้เศรษฐกิจหลุดพ้นจากภาวะตกต่ำ ... (โปรดดู พิสิฐ ลี้อาธรรม, **ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์สมดุลใหม่
Flow and Stock Equilibrium**, ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๑).

สำหรับในประเทศไทยของเรานั้น ยังถือว่ารัฐบาลพอมีกระสุนอยู่บ้าง หนี้สินของเราก็กังไม่ได้มีจำนวนมากจนเกินไป และอัตราดอกเบี้ยก็ยังคงมีช่องว่างที่จะปรับได้ **สิ่งที่ผมต้องการเน้นย้ำก็คือเราควรใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างระมัดระวังและมีเป้าหมายที่ชัดเจน** ซึ่งในตอนนี้มีปัญหาที่มีความสำคัญอันควรแก้การแก้ไขเยียวยาก็คือ **“ภาคแรงงาน”** ซึ่งเป็นภาคส่วนที่ต้องการการดูแลเพราะเป็นส่วนที่ก่อให้เกิดการจ้างงานและมีผลเป็นการกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายอันจะส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจโดยภาพรวม อย่างไรก็ตาม หากรัฐบาลมุ่งที่จะนำเงินไปกระจายไปทั่ว ก็จะกลายเป็นว่าเป็นการนำเงินไปแจกจ่ายให้กับบุคคลบางกลุ่มที่ไม่ได้เดือดร้อนอย่างแท้จริง

แนวคิดที่สอง คือ ภาครัฐบาลไม่ควรเน้นการอัดฉีดเงินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจโดยตรงจนเกินไป ซึ่งแตกต่างกับแนวคิดแบบเคนส์เซียน แต่ควรเน้นการรักษาความเชื่อมั่นในระบบเศรษฐกิจ โดยนำเงินงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดมุ่งแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นให้ตรงจุด และผลจากการใช้จ่ายเช่นนี้ก็ย่อมส่งผลดังที่เคนส์ได้เสนอไว้ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดมุ่งไปที่คนที่เดือดร้อนว่ามีอยู่ที่จุดใดก็ไปแก้ที่จุดนั้น มีคนตกงานก็ไปแก้ คนไม่มีเงินเรียนหนังสือก็ไปแก้ คนทุกข์ยากตรงไหนเอาเงินไปแก้ แล้วเก็บกระสุนเอาไว้ เพราะวิกฤตที่เกิดขึ้นในคราวนี้จะใช้เวลาที่ปีก็ไม่อาจคาดเดาได้ ซึ่งแนวคิดที่สองนี้จึงเหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจในขณะนี้มากที่สุด

ตัวอย่างเช่น กรณีรัฐบาลได้หวั่นที่ได้มีการแจกจ่ายเงินให้แก่พลเมืองทุกคน คนละประมาณ

๔,๐๐๐ บาท ก็พบว่าพลเมืองที่เป็นวัยรุ่นจำนวนหนึ่งก็ตั้งใจที่จะนำเงินดังกล่าวไปซื้อโทรศัพท์มือถือ จึงเห็นได้ว่านโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจแบบนี้อาจได้ประโยชน์เพียงน้อยนิด อย่างไรก็ตาม ได้หวั่นถือว่าเป็นประเทศที่มีฐานะทางการคลังที่ดีและมีทุนสำรองมากกว่าประเทศไทยหลายสิบเท่าตัว จึงถือว่าการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจเช่นนี้ไม่เป็นที่น่ากังวลเท่าใดนัก

นอกจากนี้ยังมีข้อสำคัญอีกประการหนึ่งคือ อย่าคิดว่าจะสามารถฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศเราได้ ในขณะที่เศรษฐกิจของประเทศอื่นยังไม่สามารถฟื้นตัวได้ ซึ่งถ้ามีความคิดเช่นนั้น และมีความพยายามที่จะเพิ่มการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐทั้งภายในและนอกประเทศก็อาจจะนำมาซึ่งการขาดดุลได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าประชาชนไทยไม่สนใจในการออมเงิน ทุกคนเร่งใช้จ่ายเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจมากจนเกินไป ระบบเศรษฐกิจของเราก็จะเข้าสู่ภาวะวิกฤตมากขึ้นไปอีก และทุนสำรองของประเทศที่มีอยู่เพียง ๑ แสนกว่าล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกาก็อาจหมดลงได้ในที่สุด

โดยในขณะนี้มีความคิดว่า การฟื้นฟูเศรษฐกิจของแต่ละประเทศนั้นไม่อาจกระทำได้โดยลำพัง ประเทศใหญ่ควรมีการดำเนินนโยบายประสานกัน หรือที่เรียกว่า policy coordination ทั้งนี้ โดยผลของแนวคิดดังกล่าว ประเทศไทยอาจจะถูกเกณฑ์ให้กระตุ้นเศรษฐกิจขึ้นได้ ดังนั้นประเทศเล็กอย่างไทยก็ควรดูผลของประเทศเหล่านี้ก่อนจะดำเนินนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจโดยลำพัง

บันทึกใหม่ที่สำเร็จการศึกษาขึ้นปริญญาตรีจำนวนหลายแสนคนก็จะหางานทำยาก หากต้องการแก้ปัญหาดังกล่าวให้ได้ อย่างชัดเจนในระยะยาวก็คือ การตั้งงบประมาณจ้างบันทึกฉบับใหม่เหล่านั้นให้ทำงานเป็นพี่ช่วยสอนร่วมกับครูอาจารย์ทุกคน ทุกสถานศึกษาทั่วประเทศ เป็นเวลา ๑ ปี

จุดนิติ : ท่านเห็นว่ามาตรการและแนวทางการแก้ไขเศรษฐกิจของรัฐบาลชุดปัจจุบัน^๕ เพียงพอกับการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจในสถานการณ์ปัจจุบันหรือไม่อย่างไร นอกจากนี้ควรดำเนินมาตรการดังกล่าวอย่างไรจึงจะเหมาะสมกับสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจในปัจจุบัน

ดร. พิสิฐ : การออกมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาลชุดปัจจุบันในรอบแรกนี้^๖ ถือว่ารวดเร็วมาก ภายใต้ข้อจำกัดทางกฎหมายที่ให้รัฐกู้ยืมเงินได้ไม่เกินร้อยละ ๒๐ ของงบประมาณรายจ่าย ในคราวนี้งบประมาณที่เพิ่งผ่านสภาผู้แทนราษฎรไปจำนวน ๑๑๖,๗๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท นั้น มีส่วนของการที่จะต้องตั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อชดใช้เงินคงคลังเป็นจำนวน ๑๙,๑๓๙,๔๗๖,๓๐๐ บาท ซึ่งไม่ใช่ส่วนของเม็ดเงินที่จะนำไปกระตุ้นเศรษฐกิจ หากแต่เป็นหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญให้ปฏิบัติ^๗ โดยงบประมาณส่วนที่จะนำไปใช้ในการกระตุ้นเศรษฐกิจอย่างแท้จริงนั้นมี

จำนวนเพียง ๙๗,๕๖๐,๕๒๓,๗๐๐ บาท เท่านั้น ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนเพียงร้อยละ ๕ ของวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีซึ่งมีอยู่ถึงประมาณ ๑.๘ ล้านล้านบาท ดังนั้น หากพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่างบประมาณในส่วนดังกล่าวยังมีการใช้น้อยมากเพราะประเทศของเราประสบกับวิกฤตการณ์ทางการเมืองในช่วงที่ผ่านมา ทำให้โครงการภาครัฐต่าง ๆ ยังไม่คืบหน้าเท่าที่ควร

อย่างไรก็ดี หากสมมติว่าให้มีการเร่งรัดระบบงานบริหารราชการแผ่นดินให้รวดเร็วขึ้นโดยมีการใช้งบประมาณที่ได้ตั้งไว้เพื่อบริหารราชการแผ่นดินเพียงร้อยละ ๑๐ ของวงเงินงบประมาณทั้งหมด ๑.๘ ล้านล้านบาท ก็คิดเป็นจำนวนเม็ดเงินถึง ๑.๘ แสนล้านบาท ซึ่งมากกว่างบประมาณที่ตั้งไว้ใช้กระตุ้นเศรษฐกิจในขณะนี้ถึง ๒ เท่า เพราะฉะนั้น รัฐบาลชุดปัจจุบันควรมุ่งใช้งบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ จำนวน ๑.๘ ล้านล้านบาทนี้ให้เต็มที่

^๕รัฐบาลชุดที่มี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งได้แถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภา เมื่อวันที่จันทร์ที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๑.

^๖เป็นมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจที่เป็นหลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ พ.ศ. .... โดยมีการตั้งงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นจำนวนไม่เกิน ๑๑๖,๗๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นเป็นจำนวน ๙๗,๕๖๐,๕๒๓,๗๐๐ บาท และเป็นรายจ่ายเพื่อชดใช้เงินคงคลัง เป็นจำนวน ๑๙,๑๓๙,๔๗๖,๓๐๐ บาท (ระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๓ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๒ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ พ.ศ. ....).

^๗รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๖๙ วรรคแรก.

โดยมีมาตรการเร่งรัดมิให้ตกหล่น ชักช้า หรือ ถูกชะงักไป ถ้ารัฐบาลเร่งรัดให้ระบบราชการ ดำเนินไปอย่างเต็มประสิทธิภาพ ก็น่าเชื่อว่าจะมีผลในการกระตุ้นเศรษฐกิจมากกว่ามาตรการ กระตุ้นเศรษฐกิจดังกล่าวเสียอีก หรืออีกนัยหนึ่ง วิธีการที่จะให้ได้ผลดีในการกระตุ้นเศรษฐกิจ ภายในประเทศก็คือการเร่งรัดให้ภาคส่วนที่ เกี่ยวข้องเร่งทำงานภายใต้แผนงานงบประมาณ ของพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒

นอกจากนี้ โดยเป็นที่ทราบกันดีว่า ภาคแรงงานได้รับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจ ในครั้งนี้ค่อนข้างมาก บัณฑิตใหม่สำเร็จ การศึกษาชั้นปริญญาตรีจำนวนหลายแสนคน ก็จะหางานทำยาก หากต้องการแก้ปัญหาดังกล่าว ให้ได้อย่างชัดเจนในระยะยาวก็คือ การตั้งงบประมาณ จ้างบัณฑิตจบใหม่เหล่านั้นให้ทำงานเป็นผู้ช่วย สอนร่วมกับครูอาจารย์ทุกคนทุกสถานศึกษา ทั่วประเทศ เป็นเวลา ๑ ปี อาจจะใช้งบประมาณ สัก ๓-๔ หมื่นล้านบาท ซึ่งถ้าให้เริ่มในเดือน เมษายนซึ่งเป็นช่วงกลางปีงบประมาณก็ต้อง ใช้เงินไม่ถึง ๒ หมื่นล้านบาทและที่เหลือก็ไปตั้ง ในปีต่อไป โดยผลของวิธีการดังกล่าวจะทำให้ บัณฑิตที่เพิ่งสำเร็จการศึกษามีงานทำได้เป็นเวลา ถึง ๑ ปี และในขณะเดียวกันบัณฑิตเหล่านี้ก็จะ ได้ช่วยเพิ่มศักยภาพให้แก่ภาคการศึกษา โดยการแก้ปัญหาด้านอัตราส่วนจำนวนครู ต่อจำนวนนักเรียนให้เพิ่มมากขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ ทั้งด้านการแก้ปัญหาบัณฑิตตกงานและด้าน คุณภาพการศึกษาควบคู่กันไปในเวลาเดียวกัน

จุดนิตินิ : ท่านเห็นว่ากฎหมายด้านการเงิน การคลัง และการส่งเสริมการลงทุนที่บังคับใช้ ในปัจจุบันนั้น เพียงพอสำหรับการแก้ไขปัญหา หรือไม่ และกฎหมายฉบับใดที่ท่านเห็นว่าเป็น ปัญหาและอุปสรรคอันสมควรมีการปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติม

ดร. พิสิษฐ : โดยที่บทบาทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ในหมวด ๘ ว่าด้วยการเงิน การคลังและงบประมาณ ได้กำหนดให้มีกฎหมายการเงิน การคลังของรัฐ เพื่อกำหนดกรอบวินัยการเงินการคลัง และควบคุม การบริหารและการใช้จ่ายเงินของประเทศ โดย ให้เป็นไปตามหลักการรักษาเสถียรภาพ พัฒนา เศรษฐกิจอย่างยั่งยืนและเป็นธรรมในสังคม ประเด็นหนึ่งที่เป็นปัญหามาทุกยุคทุกสมัยก็คือ เรื่องของ “งบกลาง” ซึ่งแต่เดิมนั้นงบกลาง จะมีการตั้งขึ้นเพื่อใช้ในเรื่องที่จำเป็น ในส่วน ของรายจ่ายที่ไม่สามารถจัดสรรงบประมาณ ให้แก่หน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงาน อื่นใดของรัฐได้โดยตรง เช่น งบประมาณเกี่ยวกับการช่วยเหลือผู้ประสบภัย เป็นต้น รัฐบาล ในยุคหนึ่งเคยเอางบกลางไว้เป็นส่วนรองรับ ความไม่โปร่งใส โดยไม่ได้แสดงรายละเอียด หรือที่เรียกกันว่า “งบผี” ซึ่งตั้งไว้ถึง ๔ ถึง ๕ หมื่นล้านบาทต่อปี ในส่วนนี้ผมจึงมีความเห็น ว่ากฎหมายการเงินการคลังควรจะต้องกำหนด หลักเกณฑ์การตั้งงบกลางหรืองบฉุกเฉิน ให้ชัดเจน เพื่อให้เกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และเป็นประโยชน์ต่อการบริหารราชการแผ่นดิน อย่างแท้จริง

นอกจากนี้ การตั้งงบประมาณรายจ่าย เพื่อชดใช้เงินคงคลังก็ยังเป็นประเด็นที่กฎหมาย ควรกำหนดหลักการให้ชัดเจน ซึ่งแต่เดิม

รัฐบาลจึงควรกำหนดและดำเนินนโยบายอันเป็นที่ยอมรับ และก่อให้เกิดความสมานฉันท์ ตลอดจนสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการลงทุนภายในประเทศ อันเป็นสิ่งที่รัฐบาลควรกระทำ ในเบื้องต้นโดยไม่จำเป็นต้องผลักดันการออกกฎหมายหรือการสนับสนุนงบประมาณกระตุ้นเศรษฐกิจมากมายนัก

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ กำหนดหลักเกณฑ์แต่เพียงว่า ... การจ่ายเงินแผ่นดินจะกระทำได้อีกเฉพาะที่ได้อนุญาตไว้ในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย กฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ กฎหมายเกี่ยวกับการโอนงบประมาณ หรือกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง เว้นแต่ในกรณีจำเป็นรีบด่วนจะจ่ายไปก่อนก็ได้แต่ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ในกรณีเช่นว่านี้ **ต้องตั้งงบประมาณรายจ่ายชดใช้ในพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม หรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณถัดไป...**^๘ ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นเพียงการกำหนดหลักเกณฑ์ให้ตั้งงบประมาณรายจ่ายชดใช้เงินคงคลังเท่านั้น โดยปรากฏในทางปฏิบัติว่าการชดใช้เงินคงคลัง เช่นว่านี้ก็เพียงการตั้งงบประมาณชดใช้เงินคงคลังเป็นตัวหนังสือโดยมิได้มีเงินงบประมาณมาชดใช้อย่างแท้จริง

ต่อมา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปัจจุบันก็ได้แก้ไขเพิ่มเติมในส่วนนี้ โดยได้กำหนดให้มีการกำหนดแหล่งที่มาของรายได้เพื่อชดใช้รายจ่ายที่ได้ใช้เงินคงคลังจ่ายไปก่อนแล้วด้วย^๙ ถึงแม้กระนั้น ก็ยังมีข้อหาหรือไปยัง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาอีกว่า หากต้องมีการตั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อชดใช้เงินคงคลังไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม แต่เงินที่จะนำมาชดใช้เงินคงคลังเป็นเงินกู้ทั้งหมด กรณีเช่นนี้จะกำหนดให้เงินกู้เป็นแหล่งที่มาของรายได้ที่จะนำมาชดใช้เงินคงคลังตามมาตรา ๑๖๙ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้หรือไม่

ซึ่งในประเด็นนี้ ทางคณะกรรมการกฤษฎีกา มีความเห็นว่า “แหล่งที่มาของรายได้” ตามมาตรา ๑๖๙ วรรคแรกของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบันนั้น รายได้ของรัฐประกอบด้วยรายได้ที่เกิดจากภาษีอากร การขายสิ่งของและบริการ รัฐพาณิชย์ หรือรายได้อื่นใด ซึ่งมีลักษณะเป็นรายได้แผ่นดิน หรือเป็นเงินที่รัฐบาลได้รับชำระไว้โดยไม่มีข้อผูกพันต้องจ่ายคืนเท่านั้น **ในขณะที่เงินกู้ไม่ถือเป็นรายได้แต่เป็นรายรับประเภทหนึ่งเพราะเป็นเงินที่ได้รับมาโดยมีข้อผูกพันที่จะต้องใช้คืนตามกำหนดระยะเวลา เงินกู้จึงไม่เป็นแหล่งที่มาของรายได้ที่จะนำมาชดใช้เงินคงคลังในการตั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อชดใช้เงินคงคลังตามมาตรา ๑๖๙ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย**^{๑๐}

^๘ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๑๘๑.

^๙ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๖๙ วรรคแรก.

^{๑๐} บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๘๖๒/๒๕๕๑ เรื่อง การตั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อชดใช้เงินคงคลังในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม.

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่ากฎหมายการเงิน การคลังยังมีหลักเกณฑ์บางประการที่ยังมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดให้ชัดเจน มิฉะนั้นแล้วอาจนำไปสู่ประเด็นปัญหาที่ต้องอาศัยการตีความ หรือใช้กฎหมายไปในทางที่ไม่สุจริตและไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายได้

จุดนิติ : ด้วยวิกฤตเศรษฐกิจของโลกและของประเทศไทยนั้น มีสาเหตุสำคัญประการหนึ่งคือ “**ความเชื่อมั่นต่อระบบเศรษฐกิจ**” ดังนั้นในมุมมองของท่านซึ่งเป็นนักเศรษฐศาสตร์ ท่านเห็นว่ามีกฎหมายหรือมาตรการใดที่สมควรได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนให้ความเชื่อมั่นต่อระบบเศรษฐกิจกลับคืนมาสู่ประเทศไทย

ดร.พิสิฐฯ : เพื่อเป็นการสนับสนุนให้ ความเชื่อมั่นกลับมาสู่ประเทศไทยนั้น มีข้อพิจารณา รวม ๓ ประการ ดังนี้

ประการที่ ๑ รัฐบาลควรทบทวนสิ่งก่อกำเนิดภาวะการขาดความเชื่อมั่นที่มีต่อประเทศของเรานั้นคืออะไร หากพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่าภาวะการในด้านความเชื่อมั่นของประเทศไทยภายใต้รัฐบาลชุดปัจจุบัน (นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรี) ดีกว่ารัฐบาลชุดก่อน ๆ ทั้งนี้เพราะประเด็นความขัดแย้งทางการเมืองเริ่มคลี่คลายเบาบางลงบ้างแล้ว รัฐบาลจึงควรกำหนดและดำเนินนโยบายอันเป็นที่ยอมรับและก่อให้เกิดความสมานฉันท์ ตลอดจนสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการลงทุนภายในประเทศ อันเป็นสิ่งที่รัฐบาลควรกระทำในเบื้องต้นโดยไม่จำเป็นต้องผลักดันการออกกฎหมายหรือการสนับสนุนงบประมาณกระตุ้นเศรษฐกิจมากมายนัก

ประการที่ ๒ รัฐบาลควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมระบบเศรษฐกิจ และระบบการเงิน

การคลังของประเทศให้มีประสิทธิภาพ โดยปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบทั้งสองให้มีความชัดเจน ทั้งนี้ เพื่อให้ช่วยให้บรรยากาศทางเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นที่ยอมรับมากยิ่งขึ้น

ประการที่ ๓ รัฐบาลควรสร้างความเชื่อมั่นว่ารัฐบาลจะสามารถควบคุมสถานการณ์ทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้ความสำคัญต่อระบบการกำกับดูแลเศรษฐกิจไปพร้อมกันด้วย ทั้งนี้ เพื่อการเฝ้าระวังปัจจัยเสี่ยงในด้านต่าง ๆ ที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยได้

จุดนิติ : ในประเด็นสุดท้าย ขอความกรุณา ท่านได้โปรดเสนอแนวคิดที่จะเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การประกอบธุรกิจ ตลอดจนการค้าขายของภาคประชาชนในสภาพเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ของประเทศไทยและในโลกปัจจุบัน

ดร. พิสิฐฯ : ท่ามกลางสถานการณ์ทางเศรษฐกิจในปัจจุบันของโลกและของประเทศไทย ซึ่งมีความไม่แน่นอนเกิดขึ้นอย่างมาก ทั้งความผันผวนที่ปรากฏในตลาดเงินและตลาดทุน อันนำมาซึ่งความยากลำบากที่ประชาชนทุกคนต้องประสบจากภาวะที่โลกมีความผันผวนเกิดขึ้น ดังนั้น แนวคิดที่จะเป็นประโยชน์ต่อสถานการณ์ของประเทศไทยในขณะนี้ ก็คือแนวพระราชดำริขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อันได้แก่ การยึด “**ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง**” เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต โดยตั้งอยู่บนความไม่ประมาท และใช้จ่ายเท่าที่เรามีกำลังความสามารถตามสมควร ก็จะสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างไม่เดือดร้อนและมีความสุขตามภาวะเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ในขณะนี้ **๑**

โดย กองบรรณาธิการ
สำนักกฎหมาย

นายบุณชเรี โขควัตตนา

ประธานคณะกรรมการการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม วุฒิสภา

“กระบวนการนิติบัญญัติ กับสภาเศรษฐกิจไทยในสถานการณ์ปัจจุบัน”

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๒ ณ อาคารรัฐสภา ๒

จุดนิตี : สภาพปัญหาทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นกับประเทศไทยในปัจจุบัน มีที่มาจากสาเหตุใด มีความเหมือนหรือแตกต่างกับปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ อย่างไร

นายบุญชัย : สภาพปัญหาทางเศรษฐกิจที่กำลังเกิดขึ้นกับประเทศไทยในปัจจุบัน มีความแตกต่างกับวิกฤตทางเศรษฐกิจที่เคยเกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๐ เพราะว่าวิกฤตทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๐ นั้น

มีจุดเริ่มต้นจากประเทศไทยแล้วลุกลามไปยังประเทศในแถบเอเชียและมีผลกระทบกระจายไปทั่วโลก โดยวิกฤตเศรษฐกิจในครั้งนั้นได้ก่อตัวขึ้น เมื่อภาคเอกชนมีการกู้เงินจากธนาคารต่างประเทศจำนวนมากเพื่อมาลงทุนภายในประเทศ และเพิ่มกำลังการผลิตสินค้าให้มากขึ้น ในขณะที่ความต้องการของตลาดโดยรวมลดลง และค่าเงินบาทมีความไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง จึงทำให้วณิชธนกิจจากต่างประเทศเข้ามาโจมตีค่าเงิน ซึ่งประเทศไทยในขณะนั้นก็ยังไม่เคยมีประสบการณ์ในเรื่องนี้

มาก่อนทำให้เราต้องใช้เงินทุนสำรองระหว่างประเทศจำนวนมากในการต่อสู้กับปัญหาค่าเงินบาทที่อ่อนค่าลง

ในที่สุดจำเป็นที่จะต้องปล่อยค่าเงินบาทให้ลอยตัวเพราะไม่มีทุนสำรองเพื่อการรักษาเสถียรภาพของค่าเงินบาทอีกต่อไป และสุดท้ายรัฐบาลก็ต้องขอรับความช่วยเหลือทางการเงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund : IMF) และมีการปิดสถาบันการเงินหลายแห่งอันเป็นจุดเริ่มต้นของวิกฤตระบบการเงินของประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๐

ในขณะที่สภาพปัญหาทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นกับประเทศไทยในปัจจุบันมีสาเหตุมาจากปัญหาเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากภายนอก กล่าวคือเกิดจากวิกฤตเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจของโลก วิกฤตเศรษฐกิจดังกล่าวคือ “วิกฤตสินเชื่อเพื่อสังหาริมทรัพย์” (Sub - prime crisis) ซึ่งหมายถึงการให้กู้ยืมแก่ลูกหนี้ที่มีฐานเครดิตต่ำกว่ามาตรฐาน (Sub - prime Loans) หรือลูกหนี้ที่อาจมีปัญหาการชำระหนี้คืน โดยส่วนใหญ่เป็นลูกหนี้ในโครงการอสังหาริมทรัพย์เพื่อการอยู่อาศัย ซึ่งส่วนมากจะเป็นสินเชื่อที่ด้อยคุณภาพและผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ ซึ่งก่อให้เกิดการล้มลงของระบบการเงินในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งส่งผลกระทบที่รุนแรงต่อกำลังซื้อของประชากรในอเมริกาจนทำให้ประเทศไทยได้รับผลกระทบตามไปด้วย

โดยเฉพาะในส่วนของการส่งออก เนื่องจากประเทศไทยมีการส่งออกไปยังประเทศสหรัฐอเมริกามากที่สุด ดังนั้น เมื่อสหรัฐอเมริกาเกิดวิกฤตเศรษฐกิจทำให้ยอดการสั่งซื้อสินค้าจากประเทศไทยลดลงไปด้วย ทำให้ผู้ประกอบการที่ส่งออกไปยังสหรัฐอเมริกาได้รับผลกระทบ

เมื่อสินค้าส่งออกไม่ได้ภาคแรงงานของเราก็ได้รับผลกระทบและเมื่อภาคแรงงานถูกกระทบทำให้กำลังซื้อในตลาดภายในประเทศก็ถูกกระทบด้วยเหมือนกัน กลายเป็นปัญหาลูกโซ่ที่กระทบกันอย่างต่อเนื่อง และนี่คือสภาพปัญหาทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นกับประเทศไทยในปัจจุบันซึ่งมีสาเหตุแตกต่างจากวิกฤตต้มยำกุ้งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๐

แต่ในปัจจุบันนี้ มีความเห็นว่าวิกฤตทางเศรษฐกิจจะไม่ร้ายแรงเท่ากับเมื่อตอนปี พ.ศ. ๒๕๔๐ เนื่องจากภาคเกษตรกรรมของประเทศไทยยังมีความต้องการในตลาดต่างประเทศอีกมากทั้งเพื่อการบริโภคและการพลังงาน ดังนั้น เชื่อว่าวิกฤตในครั้งนี้จะไม่ร้ายแรงเท่ากับเมื่อตอนปี พ.ศ. ๒๕๔๐ อย่างแน่นอน

จลนิตี : ในทัศนะของท่าน ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบันจะมีวิธีการหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมอย่างไร เพื่อให้เศรษฐกิจของประเทศไทยมีความเข้มแข็งและยั่งยืน

นายบุญชัย : ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทยในครั้งนี้ หากจะเปรียบเทียบกับวิกฤตต้มยำกุ้งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๐ แล้ว มีความเห็นว่าไม่น่าจะรุนแรงเท่ากับวิกฤต

ต้มยำกุ้งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๐ เนื่องจากประเทศไทย ได้ผ่านประสบการณ์ปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจ มาแล้ว และในครั้งนี้อีกภาคเอกชนในประเทศไทยก็ไม่มีการกู้เงินจำนวนมาก จากธนาคารในต่างประเทศเหมือนในอดีต สภาพทางเศรษฐกิจของเราในปัจจุบัน จึงมีความเข้มแข็งมาก กว่าในอดีต เงินทุนสำรองระหว่างประเทศก็ยังมีเหลืออยู่ นอกจากนี้ ในปัจจุบันรัฐบาลได้รับทราบถึงสภาพปัญหาที่แท้จริงเป็นอย่างดี ซึ่งปัญหาเศรษฐกิจครั้งนี้ แม้จะได้รับผลกระทบจากต่างประเทศรุนแรง ก็ตาม แต่ไม่น่าจะรุนแรงมากนักในประเทศไทย ซึ่งเศรษฐกิจของประเทศไทยน่าจะมีการฟื้นตัว ได้ภายในครึ่งปีหลังนี้

ปัญหาเศรษฐกิจในครั้งนี้จะเห็นได้ว่า ส่วนใหญ่จะส่งผลกระทบในส่วนของการส่งออก ปัญหาดังกล่าวมีสาเหตุมาจากการที่ ประเทศไทยมักจะพึ่งพาส่งออกมาก จนเกินไป ซึ่งหากจะพิจารณาเปรียบเทียบกับ ประเทศที่พัฒนาแล้วจะเห็นว่าประเทศเหล่านั้น จะพึ่งพาการส่งออกในอัตราส่วนที่น้อยเพราะ โดยส่วนใหญ่แล้วในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว จะเน้นที่การบริโภคภายในประเทศเป็นหลัก ดังนั้น การที่เศรษฐกิจของประเทศไทยพึ่งพา การส่งออกมากจนเกินไปจึงทำให้ง่ายต่อการได้รับ

ผลกระทบจากปัญหาเศรษฐกิจในต่างประเทศ

อีกประการหนึ่งที่สำคัญคือ ประเทศไทย ควรมีการพัฒนาในด้านแรงงานให้มีคุณภาพ มากขึ้น เพราะว่าขณะนี้การลงทุนจากต่างประเทศ เริ่มย้ายการลงทุนไปยังประเทศอื่น เนื่องจาก แรงงานของเรามีการพัฒนาเฉพาะในส่วนของการ ใช้ฝีมือเท่านั้น แต่ไม่มีการพัฒนาทางด้านความคิด ทักษะหรือความรู้ความสามารถ ซึ่งแตกต่างกับ แรงงานของประเทศในภูมิภาคเดียวกัน เช่น เวียดนาม หรือสิงคโปร์ เป็นต้น เพราะฉะนั้น สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องที่ประเทศไทยควรต้อง ดำเนินการในระยะยาว

แต่สำหรับในระยะสั้นนี้คิดว่าเราควรจะต้องแก้ไขที่ปัญหาการเลิกจ้างแรงงานเป็นหลัก กล่าวคือ ทำอย่างไรที่จะทำให้ผู้ประกอบการ สามารถที่จะดำเนินการต่อไปได้โดยไม่มีการ เลิกจ้างแรงงาน ซึ่งปัญหาดังกล่าวมีความเห็น ว่า รัฐบาลควรที่จะจัดสรรเงินงบประมาณเข้าไป ช่วยเหลือผู้ประกอบการเพื่อที่จะให้เขา ดำเนินธุรกิจต่อไปได้โดยไม่ต้องใช้มาตรการ เลิกจ้างแรงงาน แทนที่รัฐบาลจะรอให้มีการ เลิกจ้างแล้วจึงนำเงินงบประมาณไปช่วยเหลือ ลูกจ้างที่ตกงาน และอีกประการหนึ่งก็คือใน สภาพเศรษฐกิจปัจจุบันนี้ไม่ใช่ว่าผู้ประกอบการ หรือเจ้าของโรงงานทุกแห่งจะมีการเลิกจาก แรงงานเสมอไป เนื่องจากเห็นว่ายังมีผู้ ประประกอบการหรือเจ้าของโรงงานหลายแห่ง ต้องการรับแรงงานเพิ่ม ดังนั้น แนวทางการแก้ไขปัญหาแรงงานในปัจจุบันก็คือว่าจะสามารถ แยกย้ายแรงงานจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งได้อย่างไร เพื่อให้แรงงานที่กำลังจะถูกเลิกจ้างได้ย้ายไป ทำงานกับผู้ประกอบการหรือโรงงานที่มีความ ต้องการแรงงาน สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องที่รัฐบาลควร ต้องดำเนินการอย่างจริงจังและเร่งด่วน

จุดนิตินี้ : ท่านมีความคิดเห็นหรือข้อสังเกตอย่างไรเกี่ยวกับมาตรการและแนวทางในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจตามนโยบายของรัฐบาลชุดปัจจุบัน เช่น การจัดทำพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม หรือนโยบายการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาลในด้านต่าง ๆ ว่าเพียงพอกับการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจในสถานการณ์ปัจจุบันหรือไม่อย่างไร เป็นต้น

นายบุญชัย : ตามที่รัฐบาลชุดปัจจุบันได้เสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ นั้น ก็เพื่อที่จะต้องการนำเงินงบประมาณดังกล่าวนี้ มาเป็นค่าใช้จ่ายในการกระตุ้นเศรษฐกิจภายในประเทศตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลเพื่อเร่งรัดฟื้นฟูเศรษฐกิจและกระจายไปสู่ระบบเศรษฐกิจเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนและภาคธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นมาตรการการจ่ายเงินช่วยเหลือคนละ ๒,๐๐๐ บาท เพื่อกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่าย หรือการค้ำประกันสินเชื่อให้ผู้ประกอบการ SME เป็นต้น

มาตรการการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาลชุดปัจจุบันเป็นการอัดฉีดเงินเข้าไปในระบบเศรษฐกิจเพื่อให้เศรษฐกิจมีการหมุนเวียนที่ดีขึ้น ซึ่งเห็นว่าเป็นเรื่องที่ดีที่สมควรทำ เพราะมีความเห็นว่าเป็นการแก้ไขปัญหาที่ตรงประเด็น และดีที่สุดอีกวิธีการหนึ่ง โดยที่ไม่ต้องกังวลว่าเงินงบประมาณเหล่านั้นจะไม่ถึงมือประชาชน หรือมีการทุจริตคอร์รัปชัน แต่สุดท้ายวิธีการดังกล่าวจะสามารถแก้ไขปัญหาได้หรือไม่ได้นั้น ในขณะนี้ยังไม่สามารถที่จะให้คำตอบได้ แต่หากพิจารณาศึกษาเปรียบเทียบกับต่างประเทศแล้ว จะเห็นว่าก็จะใช้มาตรการเดียวกันนี้ในการกระตุ้น

เศรษฐกิจของประเทศ

แต่อย่างไรก็ตาม ในส่วนของมาตรการในการจ่ายเงินช่วยเหลือคนละ ๒,๐๐๐ บาท แก่ผู้มีรายได้น้อยนั้น มีความเห็นว่าจะควรที่จะช่วยเหลือเฉพาะคนที่เขาเดือดร้อนจริง ๆ เท่านั้น กล่าวคือ ควรช่วยเหลือเฉพาะคนที่ตกงานหรือคนที่ไม่มีงานทำเท่านั้น ส่วนคนที่มีงานทำ มีเงินเดือนอยู่แล้วก็ไม่จำเป็นต้องช่วยเหลือ ดังนั้น มาตรการดังกล่าวนี้ควรมีการพิจารณาให้รอบคอบ

จุดนิตินี้ : ท่านคิดว่ากฎหมายด้านการเงิน การคลัง การภาษีอากร และการส่งเสริมการลงทุนที่มีใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันนั้นเพียงพอสำหรับการแก้ไขปัญหาหรือไม่ และในทัศนะของท่าน ท่านคิดว่ากฎหมายฉบับใดที่ยังเป็นปัญหาและอุปสรรคอันสมควรมีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม

นายบุญชัย : ปัญหาของประเทศไทยที่ส่งผลถึงเศรษฐกิจของประเทศอีกประการหนึ่งก็คือ ปัญหาการมีกฎหมายที่ล้าสมัย โดยเฉพาะกฎหมายด้านธุรกิจที่เกี่ยวกับการค้า การลงทุน หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจมีความเห็นว่าเป็นกฎหมายบางฉบับเป็นอุปสรรคและปัญหาต่อการค้าการลงทุน มีการกำหนดขั้นตอนในทางปฏิบัติที่ค่อนข้างจะยุ่งยาก และซับซ้อน เช่น หากต้องการจะเปิดร้านค้าปลีกสักแห่งหนึ่งในทางปฏิบัติจะต้องไปดำเนินการขอใบอนุญาตจากหลายกระทรวงหรือหลายหน่วยงาน เนื่องจากกฎหมายในแต่ละเรื่องนั้นแยกกันอยู่แต่กระทรวงหรือหน่วยงาน เป็นต้น

ปัญหาอีกประการหนึ่งของเราก็คือ กระบวนการในการออกกฎหมายแต่ละฉบับเป็น

“ เราคนไทยจะต้องหันมาใช้หรือบริโภคนวัตกรรมภายในประเทศให้มากขึ้นและลดความฟุ่มเฟือยลง ในขณะที่เดียวกันคนไทยต้องเริ่มที่จะเป็นผู้ที่ริเริ่มคิดหรือผลิตหรือสร้างเทคโนโลยีต่าง ๆ ด้วยตนเอง ไม่พึ่งพาเทคโนโลยีจากต่างประเทศมากเกินไป ”

ไปด้วยความล่าช้าจนบางครั้งกว่าจะมีกฎหมายออกมาบังคับใช้หรือมาแก้ไขปัญหาก็ล่วงเลยเวลาที่แก้ไขหรือเวลาที่เหมาะสมไปแล้ว เช่น ร่างกฎหมายเกี่ยวกับการค้าปลีกหรือค้าส่ง ซึ่งมีการริเริ่มขึ้นเป็นเวลานานแล้ว แต่ในปัจจุบันก็ยังไม่สามารถประกาศใช้บังคับเป็นกฎหมายได้ เป็นต้น และจากปัญหาความล่าช้าของกระบวนการในการออกกฎหมายนี้เองได้ส่งผลกระทบต่อจนทำให้เศรษฐกิจหรือบ้านเมืองของเรามีการพัฒนาที่ล่าช้าตามไปด้วย

จุดนิตินิ : ประเด็นสุดท้ายใครขอให้ท่านได้โปรดให้ข้อเสนอแนะอันจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวันและการประกอบธุรกิจและการค้าขายของภาคประชาชนในสภาพเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ของประเทศไทยและของโลกในปัจจุบัน

นายบุญชัย : จากสภาพปัญหาเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ของประเทศไทยและของโลกในปัจจุบันนี้ มีความเห็นว่านับเป็นโอกาสอันดีหรือช่วงเวลาที่ดีที่ภาคธุรกิจของประเทศไทยจะได้มีการปรับตัวมากขึ้น เพราะการที่เศรษฐกิจของโลกไม่ดีทำให้เราต้องมีการปรับตัวมากขึ้น โดยเฉพาะในส่วนของการผลิตที่จะต้องมีการลดต้นทุนลดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เพื่อให้สินค้าส่งออกมีคุณภาพที่ดีและมีราคาที่สามารถต่อสู้กับประเทศคู่แข่งได้

นอกจากนี้ ในสภาพเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ของประเทศไทยในขณะนี้มีความเห็นว่าการนำ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตและการปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับ รวมทั้งการประกอบธุรกิจและการค้าขายเป็นสิ่งที่ดีที่สุด เพราะประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาไม่ควรที่จะบริโภคสิ่งของฟุ่มเฟือยโดยไม่จำเป็น ซึ่งคนไทยมักจะมีนิสัยหรือรสนิยมบริโภคสินค้าจากต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่จนทำให้ประเทศไทยเสียดุลทางการค้า

ดังนั้น เราคนไทยจะต้องหันมาใช้หรือบริโภคนวัตกรรมภายในประเทศให้มากขึ้นและลดความฟุ่มเฟือยลง ในขณะที่เดียวกันคนไทยต้องเริ่มที่จะเป็นผู้ที่ริเริ่มคิดหรือผลิตหรือสร้างเทคโนโลยีต่าง ๆ ด้วยตนเอง ไม่พึ่งพาเทคโนโลยีจากต่างประเทศมากเกินไป และเมื่อใดที่คนไทยสามารถปฏิบัติได้ดังนี้ คือ การพึ่งพาตนเอง ไม่ฟุ่มเฟือย และการบริโภคนวัตกรรมภายในประเทศแล้ว ธุรกิจที่เป็นของคนไทยในประเทศก็จะเจริญ เศรษฐกิจของประเทศก็จะมีความมั่นคงและยั่งยืนสามารถพึ่งพาตนเองได้ในที่สุด **๑**